

Stan poznania trichopterofauny Słowińskiego Parku Narodowego i terenów przyległych

State of knowledge on trichopterofauna of Słowiński National Park
and adjacent areas

WITOLD SZCZEPAŃSKI

Katedra Ekologii i Ochrony Środowiska, UWM, Olsztyn

ABSTRACT: The aim of this paper is to increase the state of knowledge about caddisflies of Poland especially from the territory of Słowiński National Park, because there were no data from this area. During field works lakes, rivers, canals and sea beaches were investigated. Imagines were also caught in light traps. Until year 2003, 33 species of caddisflies were found (400 specimens). Two of them are on The Red List of Animals: *Agrypnia picta* [EX?] and *Limnephilus elegans* [DD].

KEY WORDS: caddisflies, trichopterofauna, Słowiński National Park.

Wstęp

Mimo, iż chruściki są dość dobrze poznaną grupą bezkręgowców wodnych, nadal istnieje niedostatek danych dotyczących rozmieszczenia regionalnego (CZACHOROWSKI, PIETRZAK 2002). Prace mające na celu zebranie tychże danych są prowadzone od kilku lat, jednak teren Słowińskiego Parku Narodowego był dotąd „białą plamą” i jest jednym ze słabiej poznanych Parków Narodowych pod względem fauny chruścików (CZACHOROWSKI, MAJEWSKI 2003). Dane z obszaru objętego badaniami do tej pory zawierały głównie informacje o roślinach naczyniowych i kręgowcach, pomimo tego, że owady są grupą najliczniejszą w gatunki.

Teren badań

Słowiński Park Narodowy został powołany 1 stycznia 1967 r. W lutym 1977r. doceniając wybitne walory przyrodnicze Parku, Międzynarodowa Rada Koordynacyjna programu MaB zdecydowała o nadaniu mu rangi rezerwatu biosfery. Sąsiedztwo morza nadaje swoiste piętno klimatowi. Warunki hydrologiczne Parku kształtują głównie jeziora, oraz niezwykle gęsta sieć kanałów i rowów odwadniających. Spośród kilku rzek przecinających teren Parku, naturalny charakter mają tylko Łeba i Łupawa. (OSTROWSKI, SYMONIDES 1994).

Materiał i metody

Materiał wykorzystany przy niniejszym opracowaniu pochodzi z prób zebranych podczas obozów naukowych Naukowego Koła Entomologów KORTOPTERA w latach 2002–2004, a także z danych niepublikowanych z lat 1995–1999, znajdujących się w bazie danych prof. Stanisława CZACHOROWSKIEGO. Próby pobierane były w szerokim spektrum siedlisk (jeziora, rzeki, kanały, plaże nadmorskie) na terenie Słowińskiego Parku Narodowego oraz na terenach sąsiadujących z nim (otulina, obszary o które planuje się powiększyć SPN). Larwy *Trichoptera* łowiono za pomocą czepaka hydrobiologicznego o trójkątnej obręczy. Materiał przebiegano na miejscu w terenie na białej kuwecie, a następnie przenoszono do plastikowych pojemników opatrzonych etykietą zawierającą datę połowu i opis stanowiska. Próby konserwowano w 70% roztworze alkoholu etylenowego. Oprócz czepakowania stosowano także łowienie „na upatrzonego” za pomocą pęsety. Dodatkowo prowadzono odłów imagines do światła, przy szkole usytuowanej w Smołdzinie.

Wstępne wyniki

Do roku 2003 z terenu Parku oraz obszarów przyległych zebrano 400 osobników chruścików, należących do 43 taksonów, z których 33 zostały pewnie oznaczone do gatunku. Dwa ze stwierdzonych gatunków posiadają rozpoznany stopień zagrożenia według Czerwonej Listy (GŁOWACIŃSKI 2002). Są to: *Agrypnia picta* [EX?] oraz *Limnephilus elegans* [DD]. Z jezior wykazano 9 gatunków (72 osobniki), z rzek 11 gatunków (186 osobników), z kanałów 3 gatunki (15 osobników), z plaż nadmorskich 6 gatunków (9 osobników) oraz 6 gatunków odłowiono do światła (118 osobników). Przeprowadzane badania zwiększyły znacznie stan poznania trichopterofauny badanego terenu.

PIŚMIENNICTWO

- CZACHOROWSKI S., PIETRZAK L. 2002: Chruściki *Trichoptera* Pomorza – stan poznania rozmieszczenia regionalnego. *Przegl. przyr.*, **12** (1–2): 75-90.
- CZACHOROWSKI S., MAJEWSKI T. 2003: Stan poznania chruścików (*Trichoptera*) obszarów chronionych Polski. *Rocz. nauk. Pol. Tow. Ochr. Przyr.* „Salamandra”, **7**: 167-181.
- GŁOWACIŃSKI Z. (red.) 2002: Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- OSTROWSKI M., SYMONIDES E. 1994: Słowiński Park Narodowy. SCI&ART. Departament Ochrony Przyrody MOŚZNIŁ, Warszawa.